

Orožniki obstrelili cigana na pobegu. Ra-di tatvine in prodaje treh konj pred enim letom so sedaj prijeli orožniki na Dolenjskem cigana brata Nikolič. Orožniki so se ustavili v Stični, da so kosili. Med kosilom sta se jim od mize tatova izmuznila in se spustila v beg po vasi. Spotoma sta se oprostila verig in bi bila ušla, da niso odbrzeli orožniki na vozu za njima. Enega so hitro imeli. Drugi je bežal proti bližnjemu gozdu in patrolji ni preostalo drugega, da je streljala in sta zadeli dve krogli tatinskega cigana v nogo. Ranjenega so oddali v ljubljansko bolnišnico.

Svedrovci na Gorenjskem. V Mostah pri Komendi je bila znatno okradena od nočnih vlomilcev mesnica Mihe Koncilje. Zginila je večja zaloga mesa in nekaj denarja. V Komendi so vdrli svedrovci v pisarno Mlekarske zadrage. Kos so bili samo lesenemu delu blagajne, iz katere so sunili nekaj stotakov, do večje vsote v železnem delu pa niso mogli.

Velik vlom v cerkev na Hrvaškem. V noči na 19. december so neznanci vlomili v župno cerkev v Koprivnici na Hrvaškem. Odprli so tabernakelj in odnesli velike vrednosti. Vzeli so monštranco, vredno 10 tisoč dinarjev, dva ciborija, vredna 600 din, štiri križe v vrednosti 4000 din, srebrni pladenj, vreden 200 din, črn mašni plašč v vrednosti 1000 din in še nekaj drugih drobnarij. Skupna škoda, ki jo ima cerkev, znaša nad 20.000 din.

Izpred sodišča.

Obsojena vlomilska brata. 27 letni posestnik Alfonz Urbančič in njegov 29 letni brat Franc iz Blance pri Sevnici, sta oba italijanska državljana. V noči na 23. oktober sta vlomila v šolo na Blanci in sta hotela šolskega upravitelja olajšati za denar. Ker nista našli denarja, sta nameravala iz kuhinje zginiti z razno obleko, a sta bila zalotena in pognana od upravitelja. Imenovana sta bila v Celju 21. decembra obsojena na šest mesecev stroge-

hali in jedli. Veliko se je kradlo. Vojaštvo je z nabitimi puškami in strojnicami stražilo magacine. Mrlič so ležali po hišah, po ulicah, po poljih. Človek gre po poti, pa se na mah zgrudi in ga ni več na tem svetu — mrtev je. Pokopališča so postala pretesna, zato so pokopavali mrlič tudi na poljih, kjer je kdo umrl.

— Zakaj pa se ljudstvo ne vzdigne zoper svoje tlačitelje? Zakaj se narod ne upre?

E, ko bi bilo to tako lahko! Vzdignili bi se kmetje — in kako radi! In pregnali bi boljševike na kraj sveta. Toda boljševiki imajo orožje — kmetje pa gole roke. Kmetje vedo, da si sami ne morejo pomagati. Zato venomer vprašujejo: Ali bo vojna? In kadar slišijo, da bi utegnili priti do vojne, so veseli. Kadar pa se jim reče, da vojne ne bo, so spet žalostni. Vi tega ne verjamete, pa je živa resnica.

— In kaj bi ruski kmetje storili, če bi dobili orožje v roke?

Točno vam ne morem povedati, vsekakor pa vem, da v 24 urah ne bi ostal živ niti en ruski juđ.

Prešla sva na razgovor o drugih stvareh.

Ivan Glogoški bi bil na vsak način rad dobil kako delo ali službo v mestu. Odvračal sem ga od te namere, ker sem vedel, v kakem siromaštvu žive v Zagrebu mnogi, ki so zapustili svoj kmečki stan. Rekel sem mu, da bi lahko v mestu, v sedanji krizi našel v prav tako nesrečo, pred katero je bežal iz Rusije. Odvrnil mi je, da bi samo on delal v mestu, družina pa bi živela še dalje v Proseniku pri Tuhlju.

ga zapora in bosta po prestani kazni izgnana za pet let v Italijo.

Slovenska Krajina

Čitateljem iz Slovenske Krajine želimo srečno in blagoslova polno novo leto. Zopet boste imeli veliko skrbi in težav, siromašni ste, zato boste zopet potovali po svetu za kruhom. Božji blagoslov naj spremlja vse vaše delo doma in v tujini. Ostanite tudi v novem letu naši naročniki, širite naš list med svojimi prijatelji in sosedi! Postanite naši dopisniki iz vseh krajev naše Krajine. Ostanite pa tudi zvesti veri in življenju naših očetov, ki vam bo velika tolažba in podpora v novem letu. Naj bi bilo novo leto tudi za vas leto tolažbe in pomoči od vseh onih, ki vas vodijo in pri katerih v tujini delate. Upamo, da v novem letu izboljšajo pogoje dela in da boste tudi doma lažje živeli, da se bodo cene še zvišale in da Bog, da nam tudi On ne bo poslal kakšnih večjih nesreč. Z veseljem in upolnim obrazom stopite tudi vi v Novo leto!

*

Sobota. Naše prosvetno društvo je imelo dne 19. decembra svoj redni letni občni zbor. Udeležba je bila polnoštevilna. Skoraj bi bila dvorana premajhna. Predsednik Vojkovič otvoril občni zbor in se zahvalil za tako veliko udeležbo. Vsi člani so z zanimanjem sledili poročilom odbornikov. Edina naša težkoča je še denarno vprašanje, ker smo si postavili dvorano skoraj brez denarja. Pa tudi to bomo uredili in si postavili v doglednem času nov in velik Prosvetni dom. V novi odbor so izvoljeni kot predsednik g. kaplan škraban Janko, podpredsednik ravnatelj gimnazije g. Ivo Zobec, tajnik g. prof. Maučec Joško, blagajnik g. Franko Franc, gospodar g. Tuš Mirko, knjižničar g. Šonc Vladimir in še nekateri dobri prosvetni delavci iz Sobote in okolice. Tako je društvo dobilo nov odbor, ki bo skušal s pomočjo vseh še povzdigniti delovanje društva samega in tudi nuditi ostalim društvom v Krajini svojo pomoč pri povzdigu našega prosvetnega dela. Novemu odboru in celotnemu društvu želimo obilo uspeha in razmaha v središču in prestolici Slovenske Krajine!

Dal sem mu nekaj naslovov in priporočil. Ivan je poskušal tu in tam, da bi si našel kak zasluzek. Povsod je zadel na zaprta vrata in srca. Zato se je vrnil nazaj v svojo rojstno hišo, kjer se je začasno nastanil pri svojem starejšem bratu, ki ima petero otrok in mlajšega neoženjenega brata. Hrvaška vas se je tudi tu izkazala, da je človekoljubnejša od mesta.

Kake tri in pol mesece pozneje sem imel v Tuhlju tečaj za društva hrvaške katoliške akcije. Pred sv. Tremi kralji sem obiskal Ivana Glogoškega na njegovem brežičku v vasi Proseniku. Umevno je, da je bil silno iznaden, ko me je zagledal na svojem dvorišču. Fotografiral sem njegovo rojstno hišo, njega, njegovo ženo, sinova Vladimira in Štefana ter hčer Tončko. Med pogovorom mi je omenil, da namerava na spomlad graditi svojo hišo. Pokazal mi je v dolini tudi prostor, ki ga je določil za stavbišče. Ko me je spremljal skozi gaj na glavno cesto, sem ga vprašal:

— Si boste še kdaj želeli nazaj v Rusijo?

Odgovoril mi je odločno in skoraj užaljeno: Nikdar! Bog me obvaruj, mene in mojo družino, take nesreče! Rajši sem tukaj največji siromak kot da živim v Rusiji.

In kakor govori Ivan Glogoški, tako govore tudi drugi hrvaški kmetje, ki so se v zadnjih letih vrnili iz ruske boljševiške sužnosti — iz komunističnega »raja« ...

(Konec)

Ubožec v nebesih

(Narodna legenda. Zapisal A. Kosi.)

Ubog kmetič, ki je na zemlji lepo in pošteno živel, je umrl. Dospevši na oni svet, stopi k nebeškim vratom, da bi prosil za vstop v nebeško kraljestvo. Ker pa sv. Peter pravkar odpira vrata bogatemu gospodu in ga spušča v nebesa, zato naš kmetič zunaj postoji in mirno počaka. Pred nebeškimi vrati stoječ sliši, kako se nebeščani nad prihodom bogatina vesele, kako angeli na glas pojo, nebeške piščali piskajo, največji zvonovi prelepo in ubrano zvone, skratka, kakšna radost navdaja nebeške prebivalce.

Ko krasna nebeška godba preneha, kmetič na nebeška vrata narahlo potrka. Kmalu se prikaže sv. Peter, ki novodošleca kaj prijazno pozdravi in ga spusti v nebesa.

Naš kmetič si misli: Meni se je na zemlji le malo zvonilo, tudi godbe pri pogrebu nisem imel, gotovo mi bodo angelci tukaj v nebesih toliko lepše zapeli, godba lepše zaigrala in zvonovi močnejše zazvonili. Toda zmotil se je ubogi kmetič. Nebeščani so ga sicer prijazno sprejeli, angeli so mu celo naproti hiteli, a godbe ni bilo, ne petja, ne zvonjenja.

Kmetič se ne more vzdržati, pa razodene sv. Petru svoje začudenje. »Kako je vendar to,« pravi, »da angeli pri mojem prihodu niso pili, zvonovi ne zvonili in godba ni igrala, kakor je bilo to pri sprejemu bogatina; človek bi skoraj mislil, da kakor na zemlji, tudi v nebesih ni enakopravnosti in pravice.«

Sv. Peter pa kmetiču prijazno smehlja-joč se tako-le odgovori: »Nikar se ne čudi, predragi mi brat; je že taka navada nebeščanov. Tudi ti si nam ljub in drag svat in tudi tebe čaka enako veselje kakor bogatina, le piščali in zvonovi molče. Glej: prehitro bi se zvonovi obrabili, tudi angeli bi poslednjič opešali, ako bi vsakemu siro-

obložen žepni nož. Kmalu potem ga je odpustil. Baumann mu je nato poleg vlog vrnil tudi ta žepni nož. Megerle ga je odklonil. Nato mu je komik napisal pisemce: »Prosim, vzemite si ta nož nazaj. Razumeli boste, da tisti, ki mu vzamejo kruh, ne potrebuje noža!« Nato je Megerle odpust preklcal.

—

36 milijonskih mest

V Nottinghamu se je vršil svetovni kongres zdravnikov. Ob tej priliki so ugotovili zgovornimi številkami, da se svet čedalje bolj »pomeščanja«. Leta 1800 je bilo na vsem svetu samo 25 velemest z nad 100.000 prebivalci, leta 1922 pa jih je bilo že 400. Danes je 540 velemest in 36 jih šteje več nego milijon prebivalcev.

maku, ki ga sprejmemo, zvonili in peli, zakaj takim ubožcem — hvala Bogu — skoraj dan za dnem odpiramo vrata, toda

vsakih sto let enkrat se nam nudi prilika, da zagledamo tudi bogatina pri nebeških vratih.

DRUŠTVENE VESTI

Časopisna akcija naših prosvetnih društev

Nekatera društva so želela, da jim damo priliko, da se šele v januarju podajo na delo. Prav, ustrežemo jim in tako bomo poleg že poslanih, ki seveda imajo prednost, počakali tudi na druga društva. Seveda pa smejo tudi društva, ki so nam že dosedaj poslala nove naročnike, delo nadaljevati in tako spopolniti.

Želimo vsem kaj največjih uspehov!

NASLOVI NAROČNIKOV

Vsem preč župnim uradom pošljemo naslove naročnikov, sporočijo pa naj nam samo, na katere pošte naj jim pošljemo, ker imajo posamezne župnije različne pošte.

GOSPODARSKA PRILOGA »KMEČKO DELO«

Vsem novim naročnikom, ki si bodo v teku januarja naročili »Slov. gospodarja«, bomo dodali tudi gospodarsko prilogo »Kmečko delo«.

*

Sv. Anton v Slov. goricah. Prosvetno društvo vprizori v nedeljo 2. januarja ob treh popoldne v Društvenem domu lepo in poučno igro v petih dejanjih: »Pozna pomlad.« Na veselo svidenje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi na novega leta dan in na Kraljevo božični misterij »Henrik, govavi viteza. Začetek vselej ob treh popoldne. Pridite v obilnem številu, da podprete društvo in mu pomagate v njegovem stremljenju za izvršitev novih načrtov. Bog živi!

Leskovec, Sv. Andraž v Haložah. Proslavo Brezmadežne smo imeli v šoli in je bil prostoren razred natlačeno poln njenih častilcev. Slišali smo nekaj lepih deklamacij o Brezmadežni in par lepih Marijinih pesmi. Sledila je krasna igra »V kraljestvu rože«, katero so prav dobro proizvedli otroci. — Leskovčani smo si uredili svoje gnezdo, kjer se bomo v bodoče zbirali. To je namreč društvena soba, katera je urejena po zaslugi in požrtvovalnosti tukajšnjega g. kaplana Janka Petana. V društveni sobi ima Prosvetno društvo svojo knjižnico, ki je že začela poslovati.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Na Silvestrov večer ob 18 se pripelje v Društveni dom »ženin na tolgah«. Tak je naslov igre, ki jo bo uprizorilo Prosvetno društvo. Na Novega leta dan se ob pol štirih popoldne igra ponovi. Vabljeni!

Sv. Jurij ob juž. žel. Slovenako katoliško prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob juž. žel. je imevalo ob svoji 35letnici obstoja ustanovitelja in dobrotnika, notranjega ministra g. dr. Antona Korošca za častnega predsednika. — Dne 18. in 19. decembra je Prosvetno društvo priredilo v Katoliškem domu Flinžgarjevo socialno igro »Nova zapoved«, ljubko otroško igro »Kraljica rože« in simbolično vajo deklic po pesmi »Škrjanček poje, žvrgolke. Dobiček prve igre je bil darovan ubogim za božič, da se je v dejanju storilo, kar učil Kristus in pravi igra: »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj — v dejanju in resnici.« Igra je segla globoko v duše. Vsi igralci so vlogo doživeto podali, za kar gre posebno prizna-

nje požrtvovalnemu režiserju Tončeku Klajnšku.

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Kratko letno poročilo Slomšekovega prosvetnega društva. Imeli smo za dekleta duhovne vaje. Vršili so se prosvetni tečajji za dekleta in fante. Na Rodnah so se vršili tabori, posebno fantovski, dekliški in otroški. Igrane so bile igre: »Podrti križ«, »Čevljar in vrag«, »Dom« in »Kristusovo trpljenje«. Zadnje smo morali trikrat ponavljati in vselej je bila kino-dvorana tukajšnjega zdravilišča napolnjena. Lep obisk je bil gotovo najlepše priznanje sodelujočim za trud. Tudi prireditve »Marijinega vrta« so bile večkrat. Čisti dobiček od raznih prireditev se je v glavnem uporabil za olepšavo in popravilo društvenega odra, za kulise itd., kar vse vzbuja pri raznih nastopih velik učinek. Priredili smo tudi »Materinski dan« in proslavili mladinski praznik Brezmadežne.

Loka pri Zidanem mostu. Mogočen val mladinskega gibanja je zajel tudi našo lepo loško dolino, ki bo vedno lepša, čim več vrlih in odločno katoliških fantov in deklet bo imela. Skoraj pred enim letom je bil ustanovljen fantovski odsek, nedavno pa dekliški krožek. Mladina, odkleni se katoliških društev!

Za naše časnike

Dopis iz okolice Vojnika. Le malo časa še, pa se bo leto potopilo v morje večnosti. Srečni smo lahko, ako smo dobro porabili čas, ki nam ga je

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim strankam

JURIJ KOKOL

manufaktura in konfekcija

Maribor

Glavni trg 34

Bog dal za dobra dela. Posebno je važno, kaj smo čitali. Je naročena vsaka katoliška hiša na dober časopis? Prepričan sem, da vsak katoliškega značajen Slovenec, ki misli in dela pošteno, kakor ga vera uči, ne naroča in ne čita časopisov, ki so popolnoma brezverski, liberalni, ki napadajo ob vsaki priliki vero in cerkev. Dolžnost vsakega je, da odločno odklanja take časopise in jim ne da mesta v svoji hiši, da bi širili smrad protiverstva. Tu je treba odločnosti. Proč s tako nesnago! Mi vemo, koliko so ti časopisi lagali in blatili našega voditelja dr. Korošca in njegove odločne in poštene sodelavce, ki so vse svoje umske in telesne moči žrtvovali za svoj narod, da bi ga osrečili. Napadajo ga še sedaj, ker so slepci, ki ne vidijo njegovih uspehov. Torej ne naročajmo takih časopisov! Naš »Slov. gospodar« je pravi prijatelj slovenske katoliške hiše, le nje-mu ohranimo zvestobo tudi v bodoče. Kjer ga še ni, pokličite ga k sebi, da vam bo dober učitelj na poti življenja. Še so hiše, kjer straši »Domo-vina«; mislim pa, da jih ni mnogo, ki bi naročali časopise, ki so proti našim načelom in proti naši veri. Zavedajmo se, da je denar za a. b. tisk slabo in grešno uporabljen ter da takim ljudem ne prinaša sreče in božjega blagoslova. Za našega »Slov. gospodarja« pa mora biti denar, ker je list z nami enih misli vedno bil in bo tudi ostal. Zvestobo mu ohranimo in naročajmo ga, ker bo to nam samim v prid, z nekatališkimi listi pa — proč!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Razbor pri Slovenjgradu. Mirno je v Gospodu zaspal 18. decembra v 81. letu starosti Podstenšek Jožef. Bil je občinski tajnik ter je izuril svoje hčerke, da ga zdaj lahko nadomestuje. Bil je tudi cerkovnik in organist ter dolgo časa mrliški ogleda. V zakonskem stanu ga je Bog obdaril z 12 otroci, izmed katerih jih živi še sedem, pet pa jih je že umrlo. Tonček je dal življenje v svetovni vojni, enega je Bog poklical v angejski kor, trije pa so umrli kot dorasli doma. Ostalih sedem si služi vsak svoj kruh. Rajni je bil prava krščanska korenina. Z veliko vnemo si je prizadeval, da je preživljal svojo družino ter jo tudi vzgojil v pravem krščanskem duhu. Naj počiva v miru, ženi in otrokom pa naše sožalje!

Vurberg pri Ptuju. Dne 16. decembra je zvon oznanil smrt vdove Franciške Brus. V precej visoki starosti 74 let je po dvadnevni mučni boleznini poklical Vsemogočni iz dolne solz v nebeški raj. Blagopokojna je bila dobra krščanska žena. Ker z rajnim možem nista imela otrok, sta se odločila za botrovanje pri sv. krstu in birni. Bila sta botra 54 krat. Ob grobu se je od rajne poslovil dober katoliški mož. Naj počiva v miru! — Na sedmini se je nabrlo za novo bogoslovje 60 din.

Sv. Andraž v Haložah. Od 27. novembra do 13. decembra smo imeli več pogrebov. Med njimi je bil prvi Jurij Milošič iz Male Varnice, čigar pogreb je vodil g. Anton Cafuta, kaplan pri Sv. Magdalen v Mariboru, ob asistenci domačih gg. dekana in kaplana. Potem je bila poklicana na božje plačilo Terezija Merc, roj. Bračič, iz Belovške, nato Andrej Kmetec in Blaž Topolovec iz Gradišča. Vsem pokojnikom daj Bog večni pokoj — žalujočim pa naše sožalje!

Poljane nad Rečico. 16. decembra sta umrli dve dobri gospodinjji iz naše soseske. Ena je bila Prisljan Marija, roj. Tlaker, p. d. Lipnikova mati, ki je po mučni boleznini v 65. letu mirno v Gospodu zaspala. Druga, Jamnik Marija, p. d. Franckova, se je kot 54letna poslovila od svojih dragih. Pogreb obeh je bil 18. decembra in je dokazal priljubljenost obeh rajnih. Zvonovi se utihnili, črna zemlja je zagrnila trupli žena, ki ju bodo občutno pogrešali v obeh družinah. Blagima rajnima naj sveti večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

Nova cerkev. 14. decembra je umrl invalid Martin Tratnik, posestnik v Malih dolih 35. Bil je zvest in marljiv pristaš JRZ in član naših društev. Pokopali so ga tovariši apostolstva ob obilni udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev. V slovo mu je govoril tov. I. Premrl. Naj počiva v miru!

Irje pri Rogiški Slatini. 9. decembra smo pokopali sorn Nežo, vdovo-posestnico, 61 let staro. Bila je dobra gospodinja. Gospodarila je na svojem posestvu dolgo vrsto let kot vdova. Mož ji je padel v svetovni vojni. Tudi dobra krščanska mati je bila. Pokojnica je imela še živečo 91letno mater Ogrizek Jerško, katero je nenadna smrt njene hčerke tako presunila, da je teden dni pozneje tudi ona umrla. Obema naj sveti večna luč. Žalujočim naše sožalje!

Sv. Jedert nad Laškim. V večnost so šli zadnje mesece: Martin Bartol, 79 let, rudar v pokoju, ki je dolga leta delal v gornještajerskih premogovnikih. — Jožefa Mrak, 40 let, žena rudarja. — Ana Sluga, 67 let, omožena kmetica, ki je bolehalo več let. — Jožef Trbovc, 50 let, rudar v pokoju, ki mu zdravniki niso mogli odstraniti